

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Освітня програма	46721 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	46721
Назва ОП	Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Сіроштан Тетяна Василівна, Мандич Тамара Михайлівна, Кричун Людмила Петрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	17.02.2021 р. – 19.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1KoZGR5eOwZoJbRcK7bmL91vgie6Do7i5/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1OldDyEuN-zsPpytMKfpUjSBlxUwFRtcO/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП “Середня освіта (Українська мова і література)” започаткована в Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії на основі програми-попередниці з Філології. Сам ЗВО функціонує й розвивається в тандемі з міцною регіональною підтримкою Хмельницької обласної державної адміністрації, а отже, є комунальним закладом, котрий враховує й реалізує державне замовлення на підготовку вчителів різних предметних спеціалізацій, у тому числі й української мови і літератури для цього регіону. Забезпеченість кадрами, затребуваність випускників, передбачуваність працевлаштування виокремлює заклад і ОП з-поміж інших, котрі функціонують на Хмельниччині. Експертна група переконалася, що на ОП здійснюється освітній процес, навчальні аудиторії й усі необхідні компоненти інфраструктури закладу функціонують належним чином. Студенти, які навчаються за ОП, продемонстрували свою активність в освітній та позанавчальній діяльності. Випускники ОП успішно працевлаштовуються за фахом та на державну службу, а сама ОП є стратегічно важливою з огляду на потреби ринку праці.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

У ХГПА закладено як теоретичні механізми, так і шляхи їх практичної реалізації щодо вдосконалення ОП: залучено представників студентства, налагоджено співпрацю зі стейкхолдерами, за результатами обговорень внесено конструктивні зміни. Програмні результати ОП відповідають дескрипторам шостого рівня Національної рамки кваліфікацій. Внутрішній моніторинг якості вищої освіти виявляє переваги та недоліки навчання як у ХГПА, так і на конкретній ОП, проводить аналіз отриманих шляхом анкетування результатів, які загалом свідчать про задоволеність здобувачів наданими освітніми послугами. У здобувачів, які навчаються на ОП, є перспективи працевлаштування відповідно до потреб ринку праці. Практичну підготовку та адаптацію до умов професійної діяльності студенти отримують під час проходження практик на провідних базах, із якими укладено низку договорів. Ефективна співпраця ХГПА з Хмельницькою обласною державною адміністрацією, зокрема з Департаментом освіти, сприяє як стабільності постійного регіонального замовлення фахівців за спеціальністю 014. Середня освіта (Українська мова і література), так і передбачуваності подальшого працевлаштування випускників. Під час реалізації ОП у ХГПА застосовується студентоцентризований підхід; створено сприятливу атмосферу, комфортну для всіх учасників освітнього процесу; наявна достатня інформаційно-консультативна та соціальна підтримка, діє система стимулювання здобувачів та НПП за досягнення у навчальній та професійній сферах. Здобувачі ОП - соціально активні й патріотично налаштовані громадяни України. Формуванню фахових компетентностей і soft skills майбутніх учителів-філологів сприяє активна участь студентів у різноманітних проектах, їхня волонтерська діяльність, виховні заходи, співпраця з іншими громадськими організаціями.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Цілі ОП лише частково відображають її особливості та фокус, тому варто їх уточнити і доповнити регіональним контекстом, що сприятиме унікальності ОП. ОП мало представлена в українському й світовому освітньому просторі. Рекомендуємо створити профілі викладачів у Google Scholar, а також посилити інтернаціоналізацію ОП через співпрацю із закордонними ЗВО, що зорієнтує НПП на позитивні практики, інтенсифікує наукову роботу, розширить можливості міжнародних стажувань. ОП не містить структурно-логічної схеми, де б було чітко встановлено не лише перелік дисциплін, що вивчаються в конкретному семестрі, а й відстежувалися б взаємозв'язки між ОК. Цей елемент ОП дозволить упорядкувати послідовність і встановити доречність викладання ОК та дотримуватися логіки в досягненні ПРН. Окремі ОК в ОП викликають деяку стурбованість (Українська мова (за професійним спрямуванням), Українська діалектологія, Методика навчання зарубіжної літератури). Зважаючи на автономію ЗВО, усе ж рекомендуємо переглянути ОП стосовно цих ОК. Це сприятиме формуванню цілісності ОП, а також дозволить студентам реалізувати право на академічну мобільність. Попередньо сформовані блоки дисциплін вільного вибору в НП обмежують вибір здобувачів. Рекомендуємо зняти назви конкретних ОК, що сприятиме реальному формуванню індивідуальної освітньої траєкторії студента. Інформація для абітурієнтів, розміщена на сайті закладу, занадто ускладнена, тому рекомендуємо її зробити доступнішою, що позитивно вплине на профорієнтацію. Наукова діяльність здобувачів не повністю відображає дослідницький бік ОП. Рекомендуємо створити наукові гуртки, розширити географію студентських публікацій, розробити наукові теми тощо. Це сконцентрує науково-дослідну роботу академічної спільноти, долученої до реалізації ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма “Середня освіта (Українська мова і література)” має цілі, в основі яких лежить підготовка фахівця з належними якостями особистості вчителя для закладів загальної середньої освіти, здатного розв’язувати покладені на нього професійні завдання. Хоча такі цілі повністю узгоджуються з місією та стратегією Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (далі - Академія), де визначальними факторами є формування світоглядних позицій учителя, здатного якісно навчати й виховувати молоде покоління українців, проте, на думку ЕГ, вони можуть бути застосованими для будь-якої іншої ОП у галузі Освіта/Педагогіка, а тому лише частково відображають специфіку підготовки фахівця за заявленою освітньою програмою. Разом з тим у процесі проведення співбесід з різними групами стейкхолдерів та ректоратом ЗВО експертна група переконалася, що ця ОП є однією з ключових в Академії й саме вона забезпечує дотримання стратегічної лінії закладу, котрий працює на формування конкурентоспроможного фахівця, який, навчаючись упродовж життя, оберігає й примножує національні й культурні цінності громадянського суспільства в умовах інтеграції української освіти у світовий освітній простір.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За інформацією в Преамбулі ОП та зі слів здобувачів, до формування ОП залучено 2-і студентки. Під час зустрічей з фокус-групами студентів установлено, що вони беруть участь в обговоренні змісту, методики викладання й формування компетентностей, ПРН (надано витяги з протоколів засідань кафедри №7 від 24.02.2020 р., №6 від 03.01.2021 р.). Про розуміння ХГПА необхідності залучення здобувачів до вдосконалення ОП свідчить анкетування, проведене згідно з Положенням про освітні програми (<https://cutt.ly/TlsSPRo>) - розділи 3, 4; Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/VITq5Mc>) - розділ 2, 3 та Положенням про організацію освітнього процесу в ХГПА (<https://cutt.ly/7lsSe1R>) - розділ 6. Здобувачі підтвердили проведення анкетування; на сайті ЗВО розміщено питальник (<https://cutt.ly/KlsKEjE>), але немає інформації, що підтвердила б опрацювання результатів. Як свідчать зустрічі з фокус-групами, до обговорення ОП залучені роботодавці та випускники ОП. На сайті ЗВО є анкета для роботодавців (<https://cutt.ly/ulsN8oj>), яка стосується спеціальності “Історія”, хоча може застосовуватись і для інших ОП. Стейкхолдери у бесіді підтвердили участь у засіданнях кафедри, де обговорювали оновлення ОП та якість підготовки випускників (ЗВО на запит ЕГ надав витяги з протоколів засідань: №7 від 24.02.2020 р.; №2 від 23.09.2020 р.). Формою залучення вчителів-практиків до обговорення ОП є науково-методичний семінар “Забезпечення ефективності реалізації освітньої програми в процесі підготовки вчителів-філологів” (червень 2020 року (<http://kgpa.km.ua/node/5435>)). До формулювання цілей та ПРН стейкхолдери загалом залучені, ЗВО має чітку позицію щодо оновлення ОП, але створення спільного бачення формування фахівця-філолога має бути системним і систематичним.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Згідно з протоколами засідань кафедри, повідомленнями випускників ОП, ЕГ констатує, що цілі ОП та ПРН визначені відповідно до тенденцій розвитку спеціальності: оновлення ОП згідно з потребами НУШ (протокол №7 від 24.02.2020 р. засідання кафедри): введення до ОК Методика викладання української мови та ОК Методика викладання української літератури технології “Щоденні 5”; організація у ЗВО Школи лідерства, учасники якої, за словами декана факультету Ящук І.П. та ректора ХГПА Шоробури І.М., усвідомлюють потребу навчатися впродовж життя. Випускники ОП схвально оцінюють якість навчання: здобуті компетентності та ПРН дозволяють бути конкурентними на ринку праці. Роботодавці під час зустрічі підтвердили високий рівень підготовки випускників ХГПА (глибокі знання, володіння методикою роботи з сучасною технікою, інноваційними методиками навчання). ЕГ переконалася у врахуванні ОП регіонального контексту: фольклорно-діалектологічна практика проводиться виключно в регіоні, співпраця з Хмельницьким обласним літературним музеєм (підтвердив директор музею), обласною і міською організаціями “Просвіта” (підтверджено представниками “Просвіти”); вибірковий ОК “Література Поділля”; дослідження досвіду вчителів регіону (зазначила гарант ОП); наявність тем про письменників рідного краю в Історії української літератури (зазначено в РП курсу). Розробники ОП урахували досвід вітчизняних ОП (зазначено на зустрічі з НПП). Викладачі підтвердили, що під впливом ОП інших ЗВО (КПНУ ім. І. Огієнка, ХНУ і ЖДУ імені Івана Франка) збільшено кількість годин практичної підготовки. Досвіду співпраці з іноземними ОП не виявлено, хоча викладачі, що забезпечують реалізацію ОП, стажувалися за кордоном, вивчаючи особливості іноземних програм (надано копії сертифікатів та довідок про стажування).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Оскільки на сьогодні Стандарту вищої освіти для спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) немає, то, за свідченням гаранта ОП, під час формулювання цілей та ПРН розробники ОП керувалися Національною рамкою кваліфікацій для шостого рівня ВО. Експертна група переконалася, що дескриптори, використані для формулювання ПРН, відповідають саме шостому рівню НРК. Заявлені в програмі результати навчання, виходячи з НРК, свідчать про академічно-прикладну орієнтацію ОП. Силабуси та Робочі програми нормативних ОК містять достатню кількість загальних компетентностей, які формують навички soft skills; кваліфікаційну роботу виконують усі випускники програми, що свідчить про увагу розробників ОП до вимог НРК. Однак здобувачі освіти, які навчаються за цією ОП, ще недостатньо залучені до інтернаціоналізації системи української освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Найважливішим позитивним аспектом ОП “Середня освіта (Українська мова і література)” ЕГ вважає суголосність програмних результатів навчання, які здобувають студенти, котрі на ній навчаються, з дескрипторами шостого рівня Національної рамки кваліфікацій. Цілі та контекст, у якому функціонує ОП, а також стейкхолдери, долучені до її формування й удосконалення, свідчать про загальне розуміння ЗВО змісту й можливості реалізації цієї ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Хоча цілі ОП - це прерогатива самого ЗВО, ЕГ вважає, що групі забезпечення ОП “Середня освіта (Українська мова і література)” варто їх доопрацювати в напрямку врахування особливостей підготовки вчителя-філолога, а також переглянути позиції її унікальності на користь регіонального контексту. Це дозволить виокремити цю ОП з-поміж подібних чи схожих, які функціонують на території Хмельниччини та сусідніх областей. ОП має бути об'єктом уваги широкої спільноти, тому варто розширити способи комунікації її укладачів з усіма групами стейкхолдерів, що дозволить бачити програму в системі багатьох чинників - від формування кваліфікованого фахівця до функціонування висококласного спеціаліста в галузі середньої освіти. Для цього позитивною практикою, на наш погляд, може бути використання гугл-форм, особливо з відкритими відповідями, перехід на які розміщувався б на самому проєкті ОП, або прикріплення таблиці, де б будь-хто із зацікавлених сторін міг оприлюднювати пропозиції щодо змін у програмі чи висловлювати зауваження щодо її змісту. Усвідомлюючи, що ця ОП має специфічний національний компонент - українська мова і література, ЕГ все ж рекомендує розширити співпрацю із закордонними українознавчими студіями чи закладами освіти, які здійснюють підготовку вчителів-філологів інших мов, адже як сама теоретична база підготовки філолога, так і лінгводидактика можуть виявляти багато спільних рис у системі підготовки вчителя української мови і літератури та вчителя іншої мови і літератури в якомусь провідному закордонному ЗВО. Така співпраця сприятиме інтеграції української педагогічної освіти у світовий освітній простір.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом відповідає критерію. Виявлені недоліки не впливають суттєво на оцінювання ОП і можуть бути усунені технічно або за короткий час.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП “Середня освіта (Українська мова і література)” (2020), навчальних планів (2017, 2020 рр.) показав, що ОП відповідає вимогам організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти згідно із Законом України «Про вищу освіту» (ст. 5, розділ II), її обсяг становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 180 кредитів ЄКТС (75%) – обов’язкові освітні компоненти, спрямовані на формування компетентностей, визначених ОП, 60 кредитів ЄКТС (25%) – дисципліни вільного вибору студентів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст програми в цілому має чітку структуру, загалом витримано взаємопов’язаність освітніх компонентів, що дозволяють досягти ПРН із фахових дисциплін. Разом з тим сумнівною є структура підготовки із зарубіжної літератури. Можливо, дещо недостатній обсяг кредитів, передбачений навчальним планом 2020 року для цієї спеціалізації, представниками ЗВО (зокрема, гарантом) пояснюється тим, що студентам цих годин достатньо для досягнення компетентностей, що загалом може бути сприйнято як аргумент. Однак комплексний кваліфікаційний екзамен передбачає перевірку компетентностей, теоретичних знань та практичних умінь з методики навчання зарубіжної літератури, а сам ОК в ОП відсутній. Схожий недолік простежується у викладанні Української діалектології, яка віднесена до вибіркових дисциплін, але Діалектологічна практика є обов’язковим ОК, що ставить під сумнів логіку такого структурування навчального плану. Крім того, зміст ОК Українська мова (за професійним спрямуванням) і Філологічна практика (відповідно до інформації, наданої гарантом) не цілком відповідає заявленим назвам. Загалом зіставлення робочих програм (доданих ЗВО до справи) освітніх компонентів з ОП дає змогу підсумувати, що компоненти дозволяють досягти заявлених ПРН. Зауважимо, що наведені недоліки виправлені в розміщеному на сторінці кафедри навчальному плані від 26 червня 2020 року, однак в освітній програмі ці зауваження не враховані.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП загалом відповідає предметній сфері. З-поміж обов’язкових ОК є такі, що передбачають загальну підготовку (загальнопедагогічну й інформаційну), професійну, зокрема педагогічну, психологічну, філологічну (мовну й літературну) та методичну. Однак певні сумніви викликає присвоєння кваліфікації “учитель зарубіжної літератури”. Навчальний план у його обов’язковій частині та перелік ПРН переважно зосереджені на компетентностях, що стосуються саме вчителів української мови та літератури, тож рекомендуємо розширити перелік відповідних ОК (зокрема додати дисципліни з методики навчання зарубіжної літератури), у формулюваннях ПК і ПРН чітко вказувати про підготовку вчителів зарубіжної літератури.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Навчальний план 2017 року, за яким здійснювався набір на програму, містить 47 кредитів вибіркових компонентів, 29 з яких – дисципліни за вибором навчального закладу, що фактично виключали вільний вибір студента. Згідно з Положенням про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (<https://cutt.ly/VTjsCC>), чинним на сьогодні в ХГПА, здобувач ВО має право обрати не менше 25% ОК, тож у навчальному плані 2020 року передбачено вже 60 кредитів вибіркових компонентів, що свідчить про позитивну динаміку в реалізації ОП. Перелік дисциплін вільного вибору наявний на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/aLTjxUc>), проте такий вибір ускладнює відсутність силабусів або робочих програм з ВК (запропонованих як кафедрою української мови та літератури, так і ЗВО). Відповідно до п.4.3 Положення, якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась мінімальна кількість студентів, то деканат доводить до відома здобувачів ВО про необхідність вибору іншого блоку дисциплін, що фактично позбавляє студента вільного вибору. При цьому здобувачі відзначають, що для всієї групи фактично пропонується компонент, обраний більшістю студентів групи. Такий підхід є правом ЗВО в межах його автономії, однак певною мірою обмежує можливість вибору. Крім того, реальна вибірковість окремих компонентів, наприклад “Правознавство / Правові аспекти педагогічної діяльності”, викликає сумнів. З огляду на можливість блоковості, все ж вважаємо формулювання структури плану дещо некоректним. Очевидно, ця формальність потребує коригування. Викладачі кафедри зазначають, що здобувачі ВО також мають право обирати тему курсової (дипломної) роботи та наукового керівника. Зауважимо, що інформування студентів про можливість вибору ОК програми варто посилити, адже, виходячи із співбесіди зі здобувачами, ЕГ вважає, що деякі студенти не впевнені в процедурі вибору й власних можливостях.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів ВО в Академії регулюється Положенням про організацію та проведення практики здобувачів ВО в ХГПА (<https://cutt.ly/vlTjCal>). Обсяг та програми запланованих практик, відгуки студентів та роботодавців засвідчують достатній рівень практичної підготовки, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. У програмах Філологічної та Переддипломної практик простежується певний формальний підхід (перелік фахових компетентностей та ПРН фактично дублюється без визначення їхньої специфічності), однак сам зміст практик є цілком зрозумілим, доречним і відповідає меті ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування соціальних навичок (soft skills) під час навчання за ОП відбувається в межах дисциплін Історія України, Історія української культури, Філософія з основами релігієзнавства, Іноземна мова, Психологія, Педагогіка, пов'язаних із майбутньою професійною діяльністю (здатність навчатися, здатність до міжособистісної взаємодії, здатність діяти соціально виправдано), а також під час проходження здобувачами практик, при підготовці та захисті курсових і кваліфікаційної роботи бакалавра. Крім того, ЗВО активно впроваджує політику розвитку soft skills через залучення до різного роду активностей та суспільної роботи. Набуття здобувачами ВО soft skills здійснюється у процесі участі у виховних заходах кафедри, волонтерських проєктах, конференціях, круглих столах, семінарах, що дає можливість їм удосконалювати комунікативні навички, навчитись проводити самопрезентацію, брати на себе відповідальність за прийняті рішення.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

За аналізованою ОП професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загалом обсяг ОП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання, проте принцип розподілу (з інтерв'ю викладачів) навантаження між окремими ОК дещо невизначений. Є підстави сподіватися, що регулярний перегляд ОП та врахування побажань здобувачів ВО дозволить зробити його більш прозорим. Разом з тим простежуються певні недоліки в розподілі обсягу ОП. Зокрема, виявлена невідповідність нормативним документам провадження освітньої діяльності у ЗВО у навчальному плані між кількістю аудиторного навантаження та самостійної роботи (більше 2/3 від обсягу годин) студентів з таких вибірових дисциплін, як ВДС1 “Основи наукових досліджень/Етика та естетика сімейного життя/Освітній компонент з вибірових дисциплін ЗВО” (з 90 год. 14 год. – аудиторне навантаження, 76 год. – самостійна робота), ВДС6 “Політологія/Історія зарубіжної літератури/Освітній компонент з вибірових дисциплін ЗВО” (з 90 год. 19 год. – аудиторне навантаження, 71 год. – самостійна робота), а також ВДС7, ВДС11, ВДС13, ВДС14, ВДС17. Певні сумніви викликає також доцільність проведення підсумкових форм контролю (екзаменів і заліків) загальною кількістю 9 в 1–4 семестрах і 10 в 5 та 6 семестрах. У деяких випадках це суперечить графіку навчального процесу, адже, наприклад, у 4 семестрі 5 екзаменів неможливо розмістити протягом 2-х екзаменаційних тижнів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за цією ОП не відбувається.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітня програма має давні традиції, реалізується у співпраці з роботодавцями, має гарні відгуки випускників. В університеті розроблено низку процедур забезпечення якості, з якими студенти ознайомлені. Загалом здобувачі освіти задоволені наданими освітніми послугами й мають перспективи працевлаштування. Наявна низка договорів про проведення практик, укладених з установами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Доцільно розробити структурно-логічну схему вивчення дисциплін в ОП та візуалізувати послідовність засвоєння освітніх компонентів, що дозволить усунути недоліки в логіці навчання та викладання. Радимо ввести дисципліну “Методика навчання зарубіжної літератури” або доповнити таким змістовим блоком ОК “Методика української літератури”, таким чином освітні компоненти ОП будуть урахувати методичну компоненту підготовки вчителя зарубіжної літератури. Дисципліну “Українська діалектологія” варто віднести до обов’язкових ОК, оскільки здобувачі мають обов’язково проходити діалектологічну практику, успіх якої буде забезпечений попередньою теоретичною підготовкою. Варто відійти від формулювання в навчальному плані блоку вибіркового дисциплін із заздалегідь визначеними ОК та переглянути процедуру формування груп для вивчення ВК, що дозволить удосконалити механізм формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, розширить їхні можливості щодо справді вільного вибору дисциплін (зокрема уникати ситуацій “вибору без вибору” при блоковому формуванні переліку, а також, можливо, при вивченні ВК формувати потоки зі здобувачів різних освітніх програм, що обрали саме цю дисципліну). При перегляді програми бажано усунути деякі недоліки технічного характеру: уніфікувати назви ОК Методика навчання / вивчення української літератури та Дипломна / кваліфікаційна / кваліфікаційна (дипломна) робота; слід ретельніше опрацювати матрицю компетентностей і результатів навчання в частині їх ефективного розподілу між освітніми компонентами для уникнення дублювання матеріалу; унормувати кількість екзаменів і заліків.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Наявність суттєвих недоліків, які свідчать про часткову невідповідність критерію: відсутність точності у структурно-логічній побудові ОП, порушення розподілу кредитів ЄКТС в межах ОК, структура освітньої програми та навчального плану не надає реальної можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами ВО навчальних дисциплін. Водночас заявлена готовність з боку ЗВО щодо невідкладного перегляду змісту та структури ОП дозволяє стверджувати, що ці недоліки можуть бути усунуті протягом одного року.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Вивчивши інформацію для потенційних абітурієнтів, представлену на офіційному вебсайті ХГПА (<http://kgpa.km.ua/?q=abitur>), ЕГ переконалася, що в ЗВО розроблено й оприлюднено Правила прийому на різні конкурсні пропозиції, у тому числі й на здобуття ВО за ОП “Середня освіта (Українська мова і література)”. Загалом Правила прийому (<https://cutt.ly/Pld54dd>) є відносно зрозумілими. Разом з тим, вони, хоч і містять необхідну інформацію, проте спосіб представлення відомостей для абітурієнта не завжди чіткий. По-перше, Перелік спеціальностей, який пропонується для потенційних вступників на ОП “Середня освіта (Українська мова і література)”, містить дещо неточну інформацію щодо кваліфікації, яка буде присвоєна випускникові ОП: Вчитель української мови і літератури (<https://cutt.ly/6lfwOvr>), хоча в самій ОП кваліфікація зазначається так: Учитель української мови і літератури. Учитель зарубіжної літератури. По-друге, на сторінці для абітурієнтів немає ані самої ОП, ані ПРН, сформульованих зрозумілою для вступників мовою. Натомість, як це було з’ясовано у ході співбесіди з НПП та гарантом програми, абітурієнт може перейти на сайт кафедри й самостійно знайти таку інформацію. Навіть зважаючи на автономію ЗВО, ЕГ переконана, що цей факт дещо знижує чіткість і зрозумілість Правил прийому. ЕГ опрацювала Правила прийому й установила, що вони не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на освітню програму “Середня освіта (Українська мова і література)” лише частково враховують її особливості. Це почасти видно з коефіцієнту (на думку ЗВО, він високий, про що зазначено у Відомостях про самооцінювання) з української мови та літератури (0,4), хоча при порівнянні коефіцієнтів з цієї дисципліни на інші конкурсні пропозиції ЕГ виявила, що він практично в усіх спеціальностях однаковий, окрім Хореографії та Музичного мистецтва (0,2) - <https://cutt.ly/yUfrqYp>. Зважаючи на стандартність вимог до всіх вступників на ОР

“Бакалавр”, ЕГ опрацювала вимоги до вступників на другий курс - так званий добір, і з'ясувала, що для таких абітурієнтів передбачено, крім двох обов'язкових сертифікатів з української мови та літератури й математики або історії України, ще й фаховий іспит (<https://cutt.ly/ulfyRpo>). Такий іспит складається у формі тестів, програма яких розміщена на сторінці для абітурієнта (<https://cutt.ly/llffjHo>). За словами відповідального секретаря приймальної комісії, яка була запрошена на зустріч з у складі фокус-групи адміністративного персоналу, на спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література) добір проводиться лише на другий курс. Ознайомившись із програмою, ЕГ установила, що вона практично ідентична з програмою ЗНО, тому не може повною мірою виявляти специфіку знань вступників саме для цієї ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Опрацювавши положення, які розміщені на офіційному вебсайті ХГПА (<https://cutt.ly/Mlfxcd>; <https://cutt.ly/hlft1J>) і регламентують визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, ЕГ дійшла висновків, що такі положення перебувають у вільному доступі й відображають політику закладу щодо академічної мобільності всіх учасників освітнього процесу. Прикладів застосування академічної мобільності здобувачів освіти, окрім переведення студентки Казмірчук В.В. з іншого ЗВО в ХГПА, не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ опрацювала чинне в ЗВО Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті в ХГПА (<https://cutt.ly/8zsJLQL>) і дійшла висновку, що Академія має бачення можливості додаткових джерел здобуття освіти студентами. На зустрічі зі студентським активом було з'ясовано, що загалом здобувачі поінформовані про неформальну та інформальну освіту, вони в основному розуміють її зміст та способи здобуття. Однак прикладів застосування неформальної та інформальної освіти на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ЗВО розроблено детальний документальний супровід процедури вступу на ОП “Середня освіта (Українська мова і література)” та визнання її результатів. Будучи комунальним ЗВО, Академія співпрацює з Хмельницькою обласною державною адміністрацією, зокрема з Департаментом освіти, і має стабільне регіональне замовлення на фахівців за спеціальністю 014. Середня освіта (Українська мова і література). Регіональний замовник освітніх послуг визнає результати навчання на цій ОП і забезпечує всіх її випускників роботою за спеціальністю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На вебсайті ЗВО дещо ускладнено шлях ознайомлення абітурієнтів з ОП, зокрема не відведено спеціального місця для ознайомлення вступників з ОП, ПРН тощо, тому ЕГ рекомендує розробити короткі інформативні стенди, листівки, інфографіки чи якісь інші візуальні картки, на яких акумулювати відомості про унікальність ОП, найважливіші ПРН, назву кваліфікації випускника програми та галузі, у яких він може працевлаштуватися. Це розширить інформативність профорієнтаційної кампанії, а також зробить Правила прийому на навчання за освітньою програмою чіткими та зрозумілими. Програма для вступників на цю ОП лише частково враховує її специфіку. Розуміючи, що форма і зміст фахового вступного іспиту може, відповідно до принципів автономії ЗВО, самостійно визначатися закладом, ЕГ вважає, що як форму, так і зміст такого випробування варто було б дещо змінити: це можуть бути тести за предметами фахового блоку або творча робота, наприклад, есе, що виявить як рівень філологічних здібностей вступника, так і розуміння літературного процесу і мовних аспектів, інформацію про які інші здобувачі освіти за цією ОП засвоїли на першому курсі. Такий підхід не лише сприятиме реалізації вимоги щодо врахування специфіки ОП, а й дасть змогу відібрати найбільш підготовлених абітурієнтів / студентів, які зможуть у подальшому продемонструвати компетентності й програмні результати навчання, закладені в ОК, які опановували здобувачі впродовж першого року навчання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У ЗВО створено умови для доступу до освітньої програми й визнання результатів навчання. Окремі ж змістові та технічні рекомендації не можуть суттєво впливати на загальну оцінку її відповідності за цим критерієм, а лише сприятимуть її вдосконаленню.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Згідно з чинним у ЗВО Положенням про організацію освітнього процесу, досягненню ПРН сприяє поєднання організаційних форм (лекційні та практичні заняття з мультимедійним супроводом) і методів викладання (пояснення, письмове та усне опитування, навчальний діалог та дискусія тощо), які передбачають використання індивідуальних, колективних та групових, аудиторних та позааудиторних форм навчання. ЕГ було з'ясовано, що ПРН досягаються під час використання традиційних та інноваційних форм і методів навчання, а саме: лекції із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація у Power Point), відеоконференції, віртуальні лекції, консультації, пошукові завдання, навчальні дискусії, дослідження, проєктне навчання, мультимедійні презентації та інші (додаток 3 до Відомостей про самооцінювання). Особистісно орієнтований підхід є основою організації освітньої діяльності, вибудований на принципах студентоцентризму. Під час інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти була встановлена їх обізнаність зі студентоцентрованим підходом. Здобувачі вищої освіти зазначили, що навчальний матеріал подається цікаво та з використанням різноманітних методів навчання, а саме: дискусії, виконання індивідуальних завдань, створення ментальних карт, використання різноманітних ігор, колективно-групове та проблемно-орієнтоване навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У Відомостях про самооцінювання зазначено, що ознайомлення учасників освітнього процесу із ПРН здійснюється на першому навчальному занятті відповідно до робочої програми навчальної дисципліни, а змістове наповнення ОК та силабуси доступні здобувачам вищої освіти на сайті кафедри. У результаті співбесіди з представниками різних фокус-груп підтверджено, що під час навчального процесу студенти мають доступ до зазначеної інформації переважно щодо обов'язкових ОК програми (<http://kgpa.km.ua/?q=filolog>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Установлено, що інформація, подана у Відомостях про самооцінювання, відповідає дійсності: ХГПА забезпечує поєднання навчання й досліджень під час реалізації ОП відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Здобувачі вищої освіти заохочуються до наукової діяльності, зокрема беруть участь у науковій роботі кафедри, факультету та університету, яку регламентують такі документи: Положення про науково-дослідну роботу студентів у ХГПА (<https://cutt.ly/TLTvEfi>), Положення про наукове товариство студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів і молодих учених ХГПА (<https://cutt.ly/LlTvAuyq>). Наукова діяльність здобувачів ВО пов'язана з навчальними дисциплінами ОП, виконується під час написання курсових і дипломних робіт, тематика яких відповідає профілю випускової кафедри та науковим інтересам окремих викладачів і постійно оновлюється. Результати студентської наукової роботи відображені в збірниках "Філологічні студії" та "Студентський альманах". Здобувачі ВО беруть активну участь у конференціях різного рівня та конкурсах. Під час зустрічі з академічним персоналом науково-педагогічні працівники підтвердили свою співпрацю зі здобувачами ВО щодо участі в наукових заходах (у Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді ім. Тараса Шевченка, Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика, предметних олімпіадах тощо). Серед студентів ХГПА є переможці конкурсів наукових робіт (Сидорук І., Філь А.). Здобувачі ВО підтвердили, що тематика курсових і дипломних робіт заздалегідь узгоджується зі студентами з наданням можливості вибору теми з-поміж запропонованих. Відомості про публікації студентів були надані експертам у додаткових документах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Механізм оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі регулюється нормативними документами з організації освітнього процесу в Академії – Положення про організацію освітнього процесу у ХГПА (Розділ VI. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти) (<https://cutt.ly/qlTvoSF>). У Відомостях про самооцінювання зазначається, що в структурних підрозділах, які забезпечують навчання на ОП, проводиться системна робота, за результатами якої викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень у галузі філологічної науки. У результаті співбесід з різними фокус-групами встановлено, що ініціатором перегляду та коригування ОК є науково-методична комісія, а обговорення змін у змісті ОК відбувається на засіданнях кафедри перед початком нового навчального року. Наприклад, останні зміни вносилися до змісту навчальних дисциплін «Методика навчання української мови», «Методика навчання української літератури» у зв'язку із запровадженням концепції Нової української школи, ухваленням нових державних документів (законів, стандартів, навчальних програм), а також до «Сучасної української літературної мови», «Практикуму з українського правопису» та інших лінгвістичних дисциплін у зв'язку із виходом нової редакції Українського правопису – 2019.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація викладання в межах ОП пов'язана із можливістю наукового стажування в закордонних ЗВО, обміну досвідом та освоєння новітніх методів викладання. Науково-педагогічні працівники за ОП мають досвід публікації наукових праць у журналах, що входять до наукометричних баз даних, та досвід участі у міжнародних науково-комунікаційних заходах різного рівня. Під час інтерв'ю з деканом Ящук І.П. було з'ясовано, що НПП беруть участь у міжнародних проєктах (наприклад, залучалися до співпраці в межах проєкту «Лідерські курси»), проходять закордонне стажування, зокрема, в Польщі (Кутова С., Кикилик А., Кришук Б., Кришук В., Нікітова І., Мацько В., Швець Т.), Литви та Латвії (Стукан Г., Циц Г.), Словаччини (Кутова С.). Про це експертам були додатково надані відповідні документи. НПП мають публікації у виданнях, що належать до наукометричної бази даних Scopus (Nikitova, I., Kutova, S., Shvets, T., Pasichnyk, O., & Matsko, V. (2020). "Flipped learning" methodology in professional training of future language teachers: <https://www.eu-jer.com/volume9-issue1.html>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Доступність інформації для студентів щодо цілей, ПРН освітньої програми (на сайті кафедри <http://kgpa.km.ua/?q=filolog>). Застосування студентоцентрованого підходу до процесу навчання з боку викладачів, задоволеність здобувачів вищої освіти за ОП рівнем викладання навчальних дисциплін, про що свідчать результати опитування, академічна свобода.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Через наявну часткову невідповідність чинного навчального плану освітній програмі ЕГ рекомендує вдосконалити процедуру перегляду та оновлення навчального плану: усі зміни, внесені до ОП, відображати в робочому навчальному плані. Це підвищить прозорість коригування освітнього процесу за ОП загалом та увідповіднить навчальний план зі змінами в ОП. Оскільки на офіційному вебсайті ЗВО оприлюднено не всі силабуси, особливо з дисциплін вільного вибору студентів, ЕГ радить періодично переглядати, своєчасно оновлювати та забезпечувати освітній процес силабусами всіх ОК задля полегшення структурування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО. Здобувачі ОП мало залучені до інтернаціоналізації, хоча сучасні глобалізаційні тенденції та євроінтеграційні вектори освітньо-наукової діяльності змушують активізувати цей процес. Усунути цей недолік допоможе участь студентів у міжнародних проєктах, програмах подвійного диплому, обміну досвідом із закордонними ЗВО тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У ХГПА в цілому процес навчання й викладання за ОП забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП, а саме: застосування студентоцентрованого підходу, задоволеність здобувачів ВО цією ОП рівнем викладання навчальних дисциплін, про що свідчать результати опитування; НПП при викладанні дисциплін ОП оновлює зміст ОК, утілюючи при цьому досвід стажування в закордонних ЗВО. Академічна свобода здобувачів ВО та НПП є одним з пріоритетів навчання й викладання на ОП. Виявлені недоліки не є суттєвими, вони можуть бути враховані та усунуті найближчим часом (у першу чергу, завдяки виправленню неточностей у навчальному плані та оприлюдненню силабусів усіх ОК).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Опрацювавши на сайті ЗВО силабуси та робочі програми ОК, ЕГ установила, що на ОП розроблено й впроваджено зрозумілі й валідні форми поточного та підсумкового контролю. Здобувачі під час інтерв'ювання підтвердили, що всі вимоги до контролю викладачі оголошують на перших навчальних заняттях, а також оприлюднюють у силабусах. Студенти зазначали, що контрольні заходи для них зрозумілі, містять чіткий опис і окреслені реальними вимогами, а на сайті закладу розміщено розклад сесії (<https://cutt.ly/LljCAa>), яким вони послуговувалися взимку. Підтверджуємо, що в робочих програмах (<https://cutt.ly/olv5KZD>) є контрольні питання, а на кафедрах, своєчасно затверджувалася заліково-екзаменаційна документація (Протокол №9 від 20.04.2020 р., наданий за запитом ЕГ). Відповідно до представлених у Відомостях про самооцінювання (Табл. 3), на ОП до кожного ОК розроблено форми контролю й оцінювання. Виходячи з інтерв'ювання фокус-груп здобувачів освіти, ЕГ установила, що у зв'язку з дистанційними формами навчання контрольні заходи в закладі проводяться або у вигляді усної відповіді на экзаменаційний білет через Zoom чи вайбер при обов'язково ввімкненій камері, або шляхом виконання тестів (платформа Kachoot, Всеосвіта). У 2020 році в закладі була розроблена платформа Moodle, про що поінформувала відповідальна за її функціонування на кафедрі української мови та літератури. Також ЕГ було продемонстровано Google-Classroom викладача педагогіки (є лекції та практичні завдання, проте немає завдань для контролю й оцінювання знань здобувачів). Усе зазначене вище дає змогу констатувати, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ВО на цій ОП є чіткими, прозорими і зрозумілими, дозволяють встановити досягнення ПРН як для окремого ОК, так і ОП в цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарту ВО для спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) немає, тому ЗВО, виходячи з Національної рамки кваліфікацій та спираючись на принципи автономії, затвердив свої форми атестації. Це захист кваліфікаційної роботи та державний кваліфікаційний екзамен. На думку ЕГ, ці форми атестації відповідають чинним державним документам, зокрема й НРК до здобувачів освіти шостого рівня кваліфікації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Вивчивши процедурні аспекти проведення контрольних заходів та якості і послідовності їхнього дотримання на ОП, ЕГ дійшла висновку, що вони є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників освітнього процесу. Підстави: у ЗВО розроблено й оприлюднено документацію, що регулює проведення контрольних заходів: Положення про організацію освітнього процесу у ХГПА (<https://cutt.ly/ClRgv7L>), Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів у ХГПА (<https://cutt.ly/clRgZW4>). За словами здобувачів ВО, більшість заліків та екзаменів вони складають в усній формі, у тому числі й через відеозв'язок на платформі Zoom або у вайбері під час дистанційного навчання. Студенти четвертого курсу в ході співбесіди повідомили, що, крім заліків та екзаменів, на підсумковій конференції вони захищали результати практики. Конфліктів інтересів при оцінюванні контрольних заходів не було, як і академічних боржників на цій ОП (інформацію взято із співбесід з фокус-групами здобувачів ВО, гарантом та деканом факультету). Разом з тим студенти поінформовані, як діяти в разі непогодження з оцінкою: спершу з'ясовують із викладачем, а в разі неможливості розв'язання конфлікту звертаються до деканату. Повторного проходження контрольних заходів на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ХГПА загалом вироблено політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності. Це підтверджується, по-перше, рядом відповідних положень (<https://cutt.ly/Nln9Geh>; <https://cutt.ly/Rln94P3>) та інформацій (<https://www.kgra.km.ua/honorcode>). Співбесіди зі студентськими фокус-групами довели, що здобувачі ВО цією інформацією володіють. По-друге, функціонуванням відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, який на інституційному регулює ці аспекти. По-третє, питаннями академічної доброчесності в Академії опікується науковий відділ, у компетенції якого - перевірка робіт на плагіат (цю інформацію було підтверджено на зустрічі з керівником відділу). Імплементація політики академічної доброчесності здійснюється на рівні викладач - студент (у силабусах (<https://cutt.ly/YlRqprgw>) - нульова толерантність до проявів академічної недоброчесності); студент - викладач (здобувачі зазначали, що списування, переписування не допускається; називали види плагіату й можливі санкції); навчальний відділ - деканат - студент (здобувачі під час інтерв'ювання зазначали, що всі курсові та дипломні роботи перевіряються через спеціальну програму на антиплагіат, а також пояснювали, що за прояви академічної недоброчесності передовсім відповідає здобувач, потім - керівник роботи, а в разі порушення вимог до роботи деканат не допустить здобувача до захисту). Питання академічної доброчесності в закладі загалом і на ОП зокрема, є предметом моніторингу, наприклад, анкетування (<https://cutt.ly/ILRiwsO>), хоча його результати не оприлюднені, що, на думку ЕГ, свідчить про його дещо декларативний характер. За словами здобувачів ВО, НПП, начальника наукового відділу ЗВО, на ОП "Середня освіта (Українська мова і література) проявів академічної недоброчесності, а отже, і санкцій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЗВО має чітку і зрозумілу систему запобігання академічній недоброчесності як викладацького складу, так і здобувачів освіти, представлену документально, підтверджену на рівні інституційного супроводу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Зважаючи на той факт, що на ОП мало уваги приділяється тестуванню як способу перевірки рівня засвоєння навчальної дисципліни та вироблення програмних результатів, ЕГ рекомендує максимально залучити до контролю навчальну платформу Moodle. Це, по-перше, осучаснить шляхи і способи перевірки набутих компетентностей, по-друге, вивільнить викладачеві час для роботи над іншими аспектами освітньої чи наукової діяльності, а по-третє, акумулює всі види перевірних робіт з дисципліни тощо. На ОП застосовують переважно усні форми підсумкового контролю. З метою підвищення об'єктивності оцінювання робіт здобувачів ВО рекомендуємо розглянути можливість шифрування робіт для подальшої їх перевірки або долучення до оцінювання усної відповіді студента іншого викладача, який, наприклад, читав лише лекційну частину курсу. Це унеможливить суб'єктивний підхід до оцінювання результатів навчання й підвищить відповідальність студентів. Хоча в ЗВО й розроблено систему моніторингу здобувачів щодо питань академічної доброчесності, рекомендуємо піддавати результати анкетувань широкому обговоренню, зокрема й на сайті ЗВО. Це актуалізує увагу всієї академічної спільноти на цій проблемі й буде одним із факторів запобігання плагіату.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом контрольні заходи, оцінювання здобувачів освіти та академічна доброчесність на ОП представлено на високому рівні, незначні недоліки не є суттєвими й відповідають рівневі В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, загалом, може забезпечити досягнення сформульованих цілей та ПРН. Підтвердженням цього є інформація, наведена в Таблиці 2 Відомостей про самооцінювання (розділ "Обґрунтування"). Результати аналізу Таблиці 2, у цілому, доводять відповідність освіти та публікацій за останні кілька років профілю дисципліни, закріпленої за викладачем. Разом із тим зауважимо відсутність публікацій з Історичної граматики, Старослов'янської мови та окремих розділів Сучасної української літературної мови. У ході перевірки відомостей, наведених у Таблиці 2, до уваги бралися також ті документи (дипломи, сертифікати тощо), які були надані ЕГ за додатковим запитом. У групі забезпечення ОП усі НПП є кандидатами наук. Під час інтерв'ю студенти та випускники підтвердили високу професійну кваліфікацію викладачів, залучених до реалізації ОП, і свою участь у регулярних опитуваннях щодо оцінювання якості викладання ОК.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів у ХГПА регламентується Положенням про порядок оголошення та проведення конкурсу на заміщення вакантних посад професорсько-викладацького складу ХГПА (<https://cutt.ly/DlTOYiX>). Начальник відділу кадрів Барановська В.М. під час співбесіди підтвердила інформацію про прозорість конкурсного добору, зазначивши, що всі його процедури дотримуються, зокрема враховуються результати опитування студентів, рейтингове оцінювання наукової, навчальної, виховної, організаційної роботи викладачів (відповідне положення розміщене на сайті Академії (<https://cutt.ly/slTONvy>), результати взаємовідвідування навчальних занять та відповідність викладачів Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Разом з тим зауважимо про відсутність публічного доступу до результатів такого опитування та рейтингування (ідеться про найвищі позиції).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У результаті аналізу Відомостей про самооцінювання та в ході зустрічей ЕГ з НПП, представниками роботодавців і здобувачами ВО встановлено, що до організації та реалізації освітнього процесу за ОП залучаються роботодавці (Департамент освіти та науки Хмельницької обласної ради, Хмельницької міської ради, управління освіти об'єднаних територіальних громад області, директори ЗЗСО) або їхні представники (учителі-словесники, методисти). Представниця відділу кадрів підтвердила, що за аналізованою ОП на умовах сумісництва працює учитель-практик, зокрема Поперечна Л.Ю.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ХГПА надала інформацію про залучення до аудиторних занять учителів-практиків Рудницької Н. (демонстраційне заняття) та Янкович О. (майстер-клас). Представники роботодавців, за словами гаранта, також пропонують тематику дослідницьких робіт, беруть участь у державній атестації здобувачів освіти та рецензуванні кваліфікаційних робіт. До роботи зі здобувачами ВО залучаються також голова Хмельницької міської організації Національної спілки письменників України В. Міхалевський, директор Хмельницького обласного літературного музею В. Горбатюк, голова Хмельницького міського Товариства української мови ім. Т. Шевченка З. Діденко (презентації книжок, творчі зустрічі, літературно-музичні заходи тощо).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ході спілкування з НПП було з'ясовано, що заклад вищої освіти всебічно підтримує викладачів у професійному розвитку, зокрема шляхом проведення конференцій і семінарів різного рівня, стимулює стажування викладачів. За інформацією представників менеджменту Академії, частина фінансових витрат під час відряджень і стажувань НПП виплачується ЗВО, відбувається щорічне преміювання викладачів. Професійному розвитку викладачів сприяє також наявність у ХГПА аспірантури. Крім матеріальних стимулів, застосовуються ще й моральні, як-от: нагородження грамотами, відзнаками.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час інтерв'ювання представників менеджменту ХГПА та НПП кафедри української мови та літератури встановлено, що в ЗВО діє традиційна система заохочень розвитку викладацької майстерності: підвищення

кваліфікації викладачів як одна з обов'язкових умов їхнього конкурсного добору, урахування результатів рейтингування діяльності викладачів під час розподілу навчального навантаження (але на цей час процедура, певно, потребує змін і уточнень, оскільки особливості її застосування не були чітко роз'яснені різними фокус-групами) та преміювання викладачів. ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності з метою участі НПП у складі журі міжнародних та всеукраїнських конкурсів, студентських олімпіад.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Експертний аналіз засвідчив сформованість потужного колективу науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації ОП. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через усталену систему заохочення та стимулювання розвитку їхньої майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Публікаційна активність НПП, задіяного в реалізації ОП, дещо локалізована на колі окремих наукових інтересів викладачів, тому ЕГ рекомендує розширити діапазон наукових зацікавлень, пов'язавши їх із профілем навчальних дисциплін, та збільшити географію публікацій, зокрема, у вітчизняних фахових виданнях та виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus та/або Web of Science Core Collection, що сприятиме, відповідно, збільшенню їхньої кількості та покращить якість викладання окремих ОК. Викладання на ОП забезпечують виключно НПП, що працюють у ХГПА. ЕГ радить розглянути можливість щодо залучення до аудиторних занять на постійній основі професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, співпраця з якими дозволить ефективніше реагувати на зміни й потреби ринку праці, мотивуватиме здобувачів ВО, сприятиме доречному коригуванню навчального процесу. Публікації НПП, задіяного на ОП, лише частково представлені широкій науковій спільноті, тому ЕГ вважає, що розміщення напрацювань НПП на Google Scholar та в репозитарії Академії позитивно впливатиме на наукову діяльність викладачів та популяризацію аналізованої ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, залучення роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до організації та реалізації освітнього процесу загалом забезпечують викладання дисциплін за ОП Середня освіта (Українська мова і література) та відповідають рівню В за критерієм Людські ресурси. Виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази у режимі прямої трансляції ЕГ пересвідчилася в тому, що у ЗВО створено умови для здійснення освітнього процесу та реалізації ОП: у корпусі наявні аудиторії, оснащені проекторами та мультимедійними дошками; було продемонстровано комп'ютерні класи; кабінети української та дитячої літератури, української мови з методикою, педагогічної практики, забезпечені методичними ресурсами, кабінет народознавства - стилізованими демонстраційними одиницями; в окремій аудиторії - лабораторії М. Дарманського проводять позааудиторну наукову роботу з обдарованою молоддю, у лабораторії В. Сухомлинського відбуваються заняття з педагогічних і психологічних дисциплін. У корпусі є як дротовий Інтернет, так і Wi-Fi. За словами представників різних фокус-груп, у ЗВО підтримується комфортний температурний режим. У поточному навчальному році у ХГПА почали роботу з системою Moodle. Із загальноакадемічної інфраструктури ЕГ побачила бібліотеку, читальну залу, місця для самопідготовки, їдальню з 2 залів на 150 місць, зали музею ХГПА (оглядово), залу спортивних ігор, роздягальню та 4 вуличні спортивні майданчики, медичний пункт, кімнати та кухню в гуртожитку. Усі охочі здобувачі забезпечені гуртожитком, який має 640 місць (кімнати на 2 і 3 особи). Зважаючи на зовнішній вигляд

навчальних приміщень, кімнат у гуртожитку, спортивних залів і стадіонів, ЕГ не сумнівається в тому що ЗВО піклується про умови навчання та проживання студентства.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Усі послуги бібліотеки (зокрема, пошук та видача літератури, користування електронним каталогом, комп'ютерами та інтернетом у залі, формування УДК) є безкоштовними. Учасники академічної спільноти мають вільний доступ до спортивних об'єктів. У ХГПА є можливість безоплатного користування бездротовою мережею Wi-Fi. За перевірку робіт науковим відділом за допомогою антиплагіатного програмного забезпечення зі здобувачів плата не стягується. Усі ці висновки ЕГ зробила, виходячи із співбесід зі здобувачами освіти і переконалася в тому, що доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів є безкоштовним.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Наказом №4 від 04.01.2021 затверджено Санітарний регламент ХГПА (<http://surl.li/lymx>), у якому визначено медичні вимоги безпеки щодо освітнього середовища. Також на сайті ЗВО оприлюднено Санітарно-гігієнічний паспорт (<http://surl.li/lymw>). У розділі “Публічна інформація” розміщено низку наказів блоком “Карантин 2020” (<http://kgpa.km.ua/node/1881>), що регулюють освітній процес за умови поширення COVID. ЗВО має власний медичний пункт, розташований у гуртожитку. Під час бесід із фокус-групами встановлено, що закуповуються необхідні антисептичні засоби, а також діє температурний скринінг. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалася в тому, що порушень техніки безпеки немає: коридори та сходи вільні, спортивні зали та майданчики оснащені захисними сітками та належним покриттям. Випадків порушення правил техніки безпеки та їх негативних наслідків не виявлено.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На офіційному сайті ЗВО є окремий розділ “Студенту” (<http://kgpa.km.ua/?q=node/349>), у якому розміщено розклад занять, перелік ВК, документацію до дипломних робіт. Окремо можна ознайомитися з Рейтингом успішності (<http://kgpa.km.ua/node/2947>): списками претендентів на стипендію та нормативно-правовою базою, що регулює нарахування та виплату академічної стипендії. Освітній процес, особливо за умови дистанційного режиму, забезпечено шляхом використання різних онлайн-інструментів, зокрема найрозповсюдженіші - Google-Classroom та система Moodle. Остання функціює у ЗВО менше року, тому ще не до кінця налагоджена. Попри це, ЕГ було продемонстровано часткове наповнення дисциплін ОП методичними матеріалами, необхідними для опанування матеріалу. У ХГПА діє Профспілка (<http://kgpa.km.ua/node/1770>), Психологічна служба (<http://kgpa.km.ua/?q=node/91>), інститут кураторства (<http://kgpa.km.ua/?q=kurator>), діяльність якого, зокрема стосовно ОП, висвітлена у новинах факультету (<http://kgpa.km.ua/node/5738>). Соціально-культурний вектор підтримує розвинене студентське самоврядування, представлене студентською радою(<http://kgpa.km.ua/?q=node/240>), а наукове консультування забезпечує Наукове товариство студентів, магістрантів, докторантів і молодих учених ХГПА (<http://kgpa.km.ua/?q=node/68>). Отримати фахову консультацію щодо вакансій можна в Центрі кар'єри та працевлаштування (<http://kgpa.km.ua/?q=ckp>). Під час бесіди зі здобувачами, студентським активом ЕГ пересвідчилася в налагодженій комунікації здобувачів, НПП та адміністрації, зокрема шляхом спілкування на платформі Zoom, у вайбер-групах, що стало особливо актуальним під час дистанційного навчання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За ОП навчаються студенти з особливими освітніми потребами, які не мають порушень опорно-рухового апарату, а відтак і проблем із пересуванням. Студенти з фокус-груп підтвердили, що на ОП немає здобувачів, які б потребували окремої допомоги. Попри це, у корпусі наявний пандус, який було продемонстровано під час онлайн-огляду матеріально-технічної бази. Керівництво ЗВО зазначає, що за необхідності може бути спеціально продуманий розклад занять в аудиторіях чи забезпечено поселення в гуртожиток на якомога нижчому поверсі.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною

для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Нормативно-правову базу ЗВО за цим підкритерієм складають Статут (<http://surl.li/lysf>), де п.3.3., п.3.4., п.3.5., п.3.6. визначено права та обов'язки учасників академічної спільноти - НПП та здобувачів; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (<http://surl.li/lysc>), За словами представників різних фокус-груп, конфліктних ситуацій на ОП не виникало, тому пересвідчитися в дієвості наявних механізмів не було можливості. Студенти зазначили, що в разі виникнення конфлікту можна звернутися до куратора чи деканату. У гуртожитку є вихователі, старші у блоках та студентська рада. За результатами опитування (<http://surl.li/mcr>) 36 з 39 респондентів із числа здобувачів, які навчаються на ОП оцінили свої знання процедур урегулювання конфліктних ситуацій найвищими балами - 4 і 5.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ХГПА створено комфортні умови для освіти та проживання здобувачів, зокрема й тих, хто навчається на ОП. Позитивною практикою є залучення студентів до волонтерської діяльності, налагоджена інформаційно-консультативна та соціальна підтримка здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендуємо пришвидшити розроблення курсів на платформі Moodle й використовувати її в освітньому процесі, у тому числі й під час змішаного та дистанційного навчання. Вважаємо, що активне залучення студентів до роботи на цій платформі, ведення електронних журналів, перевірка завдань та проведення підсумкового контролю через платформу Moodle оптимізує й активізує роботу всіх учасників освітнього процесу й сприятиме реалізації закладених у мету програми професійних завдань.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Висловлені рекомендації суттєво не впливають на освітній процес, а отримані докази підтверджують належний рівень реалізації ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ХГПА є чинним Положення про освітні програми (<http://surl.li/lzit>), відповідно до якого п.ІІІ визначено порядок розроблення, затвердження, запровадження і закриття освітньої програми. Чинна ОП затверджена рішенням ученої ради ХГПА (протокол №7 від 31.08.2016) зі змінами у 2020 р. У наданих на запит документах (витяги з протоколів засідань кафедри (№2 від 23.09.2020, №4 від 04.11.2020, №6 від 03.01.2021) та науково-методичної ради (№6 від 14.01.2020, №7 від 07.02.2020, №8 від 07.03.2020, № 10 від 04.05.2020) підтверджено внесення змін за результатами пропозицій стейкхолдерів, зокрема: у навчальний план додано вибіркові дисципліни «Література Поділля», «Літературне краєзнавство» (витяг з протоколу засідання науково-методичної ради №7 від 07.02.2020); додано методику «Щоденні 5» з метою увідповіднення з вимогами НУШ (витяг з протоколу засідання кафедри №7 від 24.02.2020, що підтверджено під час бесіди з випускниками); до державної атестації та рецензування робіт залучено представників роботодавців (витяг з протоколу засідання кафедри №2 від 23.09.2020 р.); за запитом студентів, осучаснено перелік вибіркових дисциплін - додано ОК "Мовленнєвий етикет", "Етнолінгвістика", "Педагогічна етика", а також знято соціологію через відсутність фахівця, уведено додаткову кваліфікацію "Учитель зарубіжної літератури", переведено дипломну роботу до нормативних дисциплін 8 семестру (витяг із засідання науково-методичної ради №8 від 07.02.2021.); доповнено вибіркові дисципліни ОП освітніми компонентами з вибіркових дисциплін ЗВО (витяг із засідання науково-методичної ради №10 від 04.05.2021) тощо.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Представниця студактиву підтвердила, що брала участь в обговоренні ОП на засіданнях ученої ради факультету та повідомляла про перелік побажань здобувачів, зокрема за результатами анонімного анкетування. Серед конкретних пропозицій - бажання здобувачів додати дисципліну "Фізичне виховання", яка після цього була введена до навчального плану. Також під час бесіди із студактивом з'ясовано, що до складу групи розробників входить по 1 студенту від групи. Однією з ініціатив студентства названо збільшення годин практичної підготовки, активізація проєктної роботи (зокрема, наприкінці семестру як різновид самостійної роботи), збільшення годин для практики в закладах загальної середньої освіти (пропозиції внесені здобувачами за наслідками практики під час обговорення в режимі Zoom-конференції).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Представники закладів загальної середньої освіти акцентували увагу на тому, що активна співпраця відбувається на етапі проходження здобувачами педагогічної практики. Було наголошено на співпраці випускової кафедри з Департаментом освіти та науки Хмельницької міської ради у форматі науково-методичних семінарів. Такий захід відбувся у червні 2020 р. (<http://kgpa.km.ua/node/5435>), на якому, за словами представниці Департаменту, було розглянуто питання реалізації ОП, зокрема в контексті моделювання інноваційного освітнього середовища, що актуально для якісної підготовки вчителів. Представниця роботодавців із закладу загальної середньої освіти підтвердила, що на методичному семінарі порушувалися питання щодо формування читацької компетентності і, як зазначено під час інтерв'ю, рекомендації вчителів-практиків були враховані у процесі коригування ОП. Зацікавлення з боку НПП технологією "Щоденні 5", яку практикує О. Янкович, дозволило залучити до проведення майстер-класу вчителя-практика та впровадити цей методичний елемент до ОП, про що свідчить і наданий на запит витяг із протоколу №7 від 24.02.2020. Щодо шляхів комунікації, то представники фокус-групи наголошували переважно на самостійному відстеженні анонсів на сайті ХГПА, ознайомленні з інформаційними листами та на індивідуальному спілкуванні з НПП Академії. У витягу з протоколу засідання кафедри №2 від 23.09.2020 р. зафіксовано пропозицію вчителя А. Григоровської щодо участі роботодавців у державній атестації здобувачів та рецензуванні кваліфікаційних робіт. Тож співпраця з роботодавцями підтверджена конкретними прикладами.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ХГПА функціонує Центр кар'єри та працевлаштування (<http://kgpa.km.ua/?q=ckp>), однак його діяльність спрямована більше на консультування здобувачів щодо вакансій. Під час спілкування адміністрація факультету наводила приклади успішного працевлаштування випускників у закладах освіти, на державній службі. Оскільки випускниками ОП є бакалаври, більшість продовжує навчання на відповідній ОП другого (магістерського) рівня. Крім цього, у ХГПА як ознаку якісної підготовки відзначають випадки вступу випускників бакалаврату до магістратури інших ЗВО.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО функціонує відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<http://kgpa.km.ua/node/5516>). На сайті ХГПА, у розділі "Моніторинг якості освітньої діяльності", оприлюднено анкети та результати опитування здобувачів (<http://kgpa.km.ua/node/5520>). Репрезентативною для ЕГ є аналітична довідка за наслідками опитування студентів ОП щодо якості освітнього процесу та середовища в ХГПА (<http://surl.li/mcrn>). З 39 респондентів більшість оцінює різні аспекти реалізації ОП (безпечність освітнього середовища, наявність гуртків, наукова робота, критерії оцінювання, академічна доброчесність, інформаційно-консультативна підтримка, процедури врегулювання конфліктів) балами 5 і 4 із 5 можливих. У загальній оцінці якості освіти в ХГПА також домінує відмінний результат. Проте звертаємо увагу, що диференційованими балами, зокрема й незадовільними, оцінено питання, присвячені вибору професійно орієнтованих дисциплін як кафедри української мови та літератури, так і інших кафедр. Тож проведені анкетування виявляють слабкі місця, що потребують удосконалення на рівні факультету та кафедри. Водночас виявлено дещо несистематичне й поверхневе вивчення змісту ОП внутрішньою системою забезпечення якості освіти в ЗВО. Це проявляється, по-перше, у допуску відсутності в ОП структурно-логічної схеми, по-друге, у фіксації як в ОП, так і в НП вибіркового компонентів, хоча політикою закладу передбачено вільний вибір таких дисциплін. Такий момент, на думку ЕГ, є недоглядом і може бути усунений впродовж короткого проміжку часу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація первинна, тому зауважень та пропозицій не було.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО існують механізми перегляду та оновлення ОП, зокрема із залученням стейкхолдерів. Надані витяги з протоколів засідань кафедри (№2 від 23.09.2020, №4 від 04.11.2020, №6 від 03.01.2021) та науково-методичної ради (№6 від 14.01.2020, №7 від 07.02.2020, №8 від 07.03.2020, № 10 від 04.05.2020) засвідчують внесення пропозицій стейкхолдерів, урахування результатів опитувань і якісні зміни в ОП; бесіди зі стейкхолдерами підтверджують практичну реалізацію закладених механізмів - внесення пропозицій здобувачів, випускників і роботодавців. Система рейтингування НПП стимулює викладачів до підвищення професійної майстерності. У ЗВО працює відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, який проводить опитування та виявляє сильні і слабкі сторони ОП та діяльності ХГПА загалом. Здобувачі знають про перевірку науковим відділом робіт на ознаки плагіату та розуміють необхідність здійснення таких дій. На ОП, як свідчить подана гарантом інформація та зі слів здобувачів, порушень академічної доброчесності не виявлено. Студенти додають, що в разі потреби підвищити відсоток унікальності, роботу повертають на доопрацювання із супровідними консультаціями керівника. Під час проведення бесід із фокус-групами ЕГ переконалася у сприятливій атмосфері, налагодженій комунікації між здобувачами, НПП, адміністрацією факультету та ХГПА, випускниками й роботодавцями.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

На випусковій кафедрі, факультеті та в ХГПА дотримуються "Положення про освітні програми" та оновлюють ОП, увідповіднюючи її з вимогами якісної підготовки вчителів української мови та літератури. Студенти беруть участь у процедурах перегляду ОП, вносять пропозиції та оцінюють шляхом анкетувань якість наданих освітніх послуг і створених умов. Участь стейкхолдерів (роботодавців і випускників) у перегляді ОП теж підтверджена. У ХГПА налагоджено роботу відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що зокрема проводить опитування здобувачів та аналізує отримані результати.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Зворотній зв'язок з роботодавцями на ОП дещо формалізований, тому рекомендуємо розширити формат співпраці з цією групою стейкхолдерів і, окрім проведення науково-методичних семінарів, круглих столів і конференцій, активніше долучати роботодавців до перегляду та вдосконалення ОП, наприклад, запрошувати на засідання кафедри, залучати до систематичного опитування тощо. Це розширить діапазон розуміння професійною громадськістю переваг цієї ОП, а також сприятиме оновленню програми. Анкетування, що проводяться для здобувачів освіти, не охоплюють питань про рівень задоволеності матеріально-технічною базою. Уважаємо, що нині це важливий момент організації комфортної освіти та проживання студентів. Рекомендуємо започаткувати таку анкету й систематично проводити в ЗВО моніторинг питань цього спрямування. Оскільки відділом внутрішнього забезпечення якості освіти упущено ряд недоліків в ОП, що акредитується, рекомендуємо, крім анкетування здобувачів, проводити ще й дослідження структури ОП, а також розробити перелік шляхів усунення виявлених проблем. Це сприятиме вдосконаленню ОП, а також допоможе встановити загальноінституційні вимоги до документа такого типу.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Висловлені рекомендації суттєво не впливають на освітній процес. Усі зауваження можуть бути виправлені впродовж незначного відрізка часу, якщо внутрішня система забезпечення якості освіти розширить свої повноваження ще й на аналіз структури ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На офіційному сайті ХГПА є розділ “Публічна інформація” (<http://kgpa.km.ua/node/1881>), де зібрано та оприлюднено основну нормативно-правову базу, частина якої визначає права та обов'язки учасників освітнього процесу. Зокрема, ідеться про Статут ХГПА (<http://surl.li/lysf>), де у п. 3 “Обсяг цивільної правоздатності Академії” визначено права та обов'язки ХГПА та всіх учасників освітнього процесу; у Колективному договорі між адміністрацією та трудовим колективом Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії на 2015-2020 роки”(<http://surl.li/mdit>); у Положенні про організацію освітнього процесу у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії (<http://surl.li/mdjo>), де описано всі основні процедури та механізми, а також наявний Розділ VIII. Академічні свободи, права й обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників. Усі документи доступні на сайті ХГПА. Випадків порушення визначених прав і обов'язків під час здійснення експертизи не виявлено.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Із проектом ОП можна ознайомитися на офіційному сайті ХГПА у розділі “Навчальна робота” (<http://kgpa.km.ua/node/5557>). Разом із цим є вкладка “Обговорення освітніх програм” (<http://kgpa.km.ua/node/5569>), де зазначено електронну адресу для внесення пропозицій і зауважень.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОП Середня освіта (Українська мова і література) першого (бакалаврського) рівня оприлюднена на офіційному сайті ХГПА у розділі “Публічна інформація” (<http://surl.li/mcrs>). Документ містить усі необхідні структурні елементи та повною мірою відбиває інформацію щодо ОП для абітурієнтів, здобувачів і всіх стейкхолдерів. У цьому ж розділі можна ознайомитися з рецензіями на ОП (<http://surl.li/mcrv>). Також наявна електронна адреса для надання пропозицій щодо оприлюднених ОП. Крім цього, чинні ОП розміщені у розділі “Навчальна робота” (<http://kgpa.km.ua/node/5557>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ХГПА дотримується принципів відкритості та прозорості. На офіційному сайті ЗВО наявна та доступна інформація, що стосується забезпечення прав і визначення обов'язків усіх сторін освітнього процесу, інформування здобувачів та стейкхолдерів щодо чинних ОП, їх реалізації та перспектив. Заклад надає можливість долучитися до обговорення та вдосконалення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Сайт закладу дещо ускладнює можливість швидко й легко знайти інформацію особі, що не має відношення до ЗВО (батьки, учителі, потенційні абітурієнти, стейкхолдери). Рекомендуємо структурувати інформацію, наявну на сайті, для легшого пошуку: зокрема, розмістити покликання на чинну ОП, проект ОП та форму зворотнього зв'язку для отримання пропозицій від стейкхолдерів на сторінці факультету або випускової кафедри. Це полегшить пошук інформації для всіх охочих.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Висловлені рекомендації суттєво не впливають на освітній процес, а отримані докази підтверджують належний рівень реалізації ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:
Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кричун Людмила Петрівна

Члени експертної групи

Сіроштан Тетяна Василівна

Мандич Тамара Михайлівна